

Motion till riksdagen 2019/20:1072

av **Betty Malmberg (M)**

Effektivare tillståndsprocesser

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en utredning med syfte att effektivisera den fysiska planeringsprocessen vid byggande av infrastruktur och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att införa s.k. anläggningslagar enligt dansk förebild och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den fysiska planeringsprocessen i samband med olika infrastrukturinvesteringar blir ofta mycket lång och tidsödande. Den utdragna processen får därför också stora effekter på trovärdigheten bland medborgarna och på kostnaderna för projekten ifråga. Om man dessutom tar hänsyn till den uteblivna tillväxt som blir följderna av att ett projekt inte kommer till stånd under rimlig tid, innebär det stora samhällsekonomiska förluster. Detta är en fråga som vi riksdagsledamöter ofta möter i samtal med företrädare för branschorganisationer och företagare. Det är därför viktigt att frågan uppmärksammas och hanteras seriöst.

Komplicerade infrastrukturprojekt tar tid och måste få ta tid. Inte minst för att garantera medborgarna deras demokratiska rättigheter, såsom att: få lämna synpunkter vid samråd eller i samband med remisser och möjligheten att överklaga fattade beslut. Men genom att projekten i Sverige kan överklagas i så många led, och i så många instanser, kan rättsprocesserna till slut medföra att en liten minoritet av medborgarna fördröjer och fördyrar projekten på ett sätt som skadar också den viktiga demokratiska aspekten.

Processerna går att rationalisera också inom befintlig lagstiftning. Ett exempel på det är hur arbetet har bedrivits runt järnvägsprojektet Ostlänken, där flera processer pågår parallellt för att effektivisera arbetet och för att korta ledtiderna så mycket som möjligt. Men likafullt kan det ibland behövas mer radikala grepp för att förverkliga och behålla

samhällsnyttan i olika infrastruktursatsningar. I Danmark används en metod med så kallade anläggningslagar, vilken har fått uppmärksamhet också i Sverige. Den innebär att framför allt större infrastruktursatsningar av betydande karaktär kan genomföras enligt en för det unika projektet särskilt fastställd lag som parlamentet beslutar om. I den unika lagen specificeras också medborgarnas överklagandemöjligheter. Syftet med anläggningslagarna är att korta beslutsprocesserna och att arbetet ska bedrivas mer tvärasektoriellt.

Det är därför viktigt att vi snarast utarbetar metoder för att åstadkomma effektivare planerings- och beslutsprocesser där medborgarnas rättigheter tillvaratas på ett högst demokratiskt och rättssäkert sätt, men med mer rimliga proportioner än i dagens system. En översyn av nuvarande fysiska planeringsprocess bör därför snarast komma till stånd. Dessutom bör en särskild utredning se över möjligheten att, vid betydande infrastrukturprojekt av nationellt intresse, tillåta riksdagen att besluta om så kallade anläggningslagar enligt dansk förebild. Detta måtte riksdagen ge regeringen tillkänna.

Betty Malmberg (M)